

Federació de
Municipis de
Catalunya

**QUÈ CAL
SABER SOBRE...**

RESIDUS

METALL I PLÀSTIC

PAPER

VIDRE

ORGÀNIC

Sumari

ENTREVISTES

A David Bote, president de la Federació de Municipis de Catalunya
A Albert Planell, president de l'Agència de Residus de Catalunya

4

ACTIVITAT DE L'FMC

Recull de les gestions dutes a terme per la Federació de Municipis de Catalunya darrerament en l'àmbit dels residus: objectius, reunions, convenis, jornades, àrea i comissions....

12

DADES

Infografia sobre el recull de residus municipals a Catalunya

22

BONES PRÀCTIQUES MUNICIPALS

Ajuntaments de Tiana i de Mollet del Vallès i Mancomunitat Intermunicipal Penedès-Garraf

24

INTERNACIONAL

Recollidatge residus tèxtils i reducció de residus alimentaris

26

Entrevista

RESIDUS

DAVID BOTE

**President de la Federació
de Municipis de Catalunya**
Alcalde de Mataró

Parlem amb el president de la Federació de Municipis de Catalunya, alcalde de Mataró i president de Maresme Circular, David Bote, per comentar els principals reptes que el món local ha d'afrontar en matèria de residus en un moment clau per accelerar la transició ecològica i impulsar models de desenvolupament més sostenibles i resilents

Un any més, Espanya ha incomplert els objectius europeus que fixen la meta d'arribar al 55% de reciclatge aquest 2025. Les grans ciutats com Mataró segueixen estancades amb percentatges de recollida selectiva que no superen el 40%. Quin és el camí a seguir per revertir aquesta situació?

La clau és implementar nous models de recollida. Crec que sense això és molt difícil incrementar els percentatges i poder complir amb els objectius d'Europa. Alhora cal identificar alguns sectors molt concrets que generen un gran volum de residus i fer, de la mateixa manera que indicarà la llei, recollida d'aquestes fraccions.

Quins nous models de recollida selectiva esteu implementant a Mataró?

A Mataró hem fet dues proves pilot: la recollida porta a porta i el porta a porta comercial, per una banda, i per l'altra, un tipus de recollida mòbil amb contenidors tancats específica per al casc antic de la ciutat. Amb aquest sistema no tenim contenidors durant el dia, només tenim contenidors durant la nit per millorar el paisatge urbà.

Ara volem fer també una altra prova de contenidors tancats i en base a aquestes tres iniciatives estem dissenyant el nou contracte de recollida de residus. La idea és que la recollida de residus s'adapti a la morfologia de cada barri segons la seva densitat, geografia -si per exemple té més pendents- i a la sociologia -si hi ha molta gent gran-. En funció de la naturalesa de cada barri de la ciutat intentem trobar el millor sistema.

Quina rebuda han tingut aquestes proves pilot?

La veritat és que hem generat un grau de satisfacció alt entre les persones usuàries. El grau d'acceptació i satisfacció de la ciutadania i les estadístiques de reciclatge són molt bones.

A banda d'augmentar la recollida selectiva, un altre repte és reduir la generació de residus a través de l'economia circular. Quin paper pot jugar l'economia circular com a motor econòmic per al territori?

L'economia circular és fonamental per a un doble objectiu: per cuidar millor el nostre entorn i per ser més competitius. Hem de saber fer el mateix amb menys recursos o ser capaços de recircular-los.

Entrevista

“Les coses han de valer el que valen, d’acord amb els seus recursos, d’acord amb unes condicions laborals dignes i d’acord amb la petjada que deixen al planeta, perquè entre tots i totes no paguem el benefici d’uns pocs”

Per tant, l’economia circular és fonamental per la cura del planeta, però també per la competitivitat econòmica de la nostra societat en general, i de la societat europea en particular, per tal d’allargar la vida dels productes i donar una segona vida a molts objectes.

Des de Maresme Circular, entitat que presideix, esteu impulsant el Parc Circular Mataró-Maresme. Què aportarà aquest projecte al territori?

Des de Maresme Circular, amb el Consorci de Residus del Maresme, ja som experts en la recuperació de molts materials de la fracció resta i ara anirem més enllà sumant el Parc Circular Mataró-Maresme com un punt de trobada entre ciutadans, l’administració i l’empresa, per allargar la vida dels productes, generar espais de reparació i prevenció i també millorar tècniques de recuperació de materials reciclables. És una aposta del territori per al territori. Volem donar servei a tot el Maresme ja que el Consorci som 28 ajuntaments de la comarca. I això jugarà un paper també dins del conjunt d’infraestructures del país.

Quines activitats acollirà el Parc Circular Mataró-Maresme?

Per exemple, el Parc tindrà un obrador per tractar els excedents de la pagesia de l’entorn de Mataró, Sant Vicenç de Montalt, Llavaneres, etc. Es tracta de generar espais on es puguin fer xerrades i tallers de reparació d’objectes, on hi hagi una Biblioteca de les coses. Perquè quin sentit té comprar una part de mobiliari d’una festa que només es farà servir una vegada cada quatre anys? O quin sentit té tenir a casa alguns estris o eines que utilitzem de forma esporàdica o comprar-nos una torradora quan la que tenim s’espatlla? El Parc també tindrà una zona de tractament de residus voluminosos.

A Mataró els residus voluminosos els anem a buscar a les cases i la idea és que aquests mobles els puguem restaurar i tornar-los a fer servir, a través d’una botiga de segona mà que també estarà ubicada al Parc. Aquestes són algunes de les iniciatives que convergiran en aquesta part del Parc oberta a la ciutadania.

Mataró i el Maresme són territori d’abocament zero des de l’any 1995. Ara que la normativa europea fixa que per l’any 2035 només es podrà portar a abocador un màxim del 10% dels residus municipals, què pot ensenyar la comarca a altres municipis on l’abocament és encara vigent?

Nosaltres estem alineats amb la jerarquia de tractament de residus que es tradueix en posar al capdavant la prevenció. Mostra d’això són els més de 17.000 estudiants que anualment visiten la planta de brossa de Mataró i el futur Parc d’economia circular.

El primer de tot és la prevenció i després també hem d’evitar al màxim els abocadors. Per tant, aquells residus que no podem prevenir i que no volem enviar als abocadors, cal valoritzar-los energèticament.

Crec que aquesta és una bona fórmula: prevenir i treballar per a què els percentatges de recollida selectiva cada cop siguin més alts, però sempre hi haurà algunes tones de rebuig i per aquestes tones pensem que la valorització energètica és la millor opció.

Si nosaltres estem generant unes 200.000 tones anuals, amb un promig de la comarca al voltant del 45% de recollida selectiva, si l’augmentéssim al 80% encara ens quedarien 50.000 o 70.000 tones que hauríem de tractar. Crec que la millor opció és valoritzar energèticament aquests residus. I crec que el conjunt del país ha de seguir una trajectòria semblant.

La ciutadania és una peça clau en la gestió dels residus municipals i en la transició cap a formes de consum més sostenibles. En aquest sentit, creu que les administracions són prou transparents a l'hora d'explicar què es fa amb les taxes que paguen els ciutadans i les ciutadanes, per què es recaptin i amb quina finalitat?

L'explicació de la taxa ha de continuar millorant. La gent encara pensa que només paga perquè un camió li reculli la brossa i no se li ha acut que una part de la seva taxa també va al tractament d'aquell residu. És com si pensessin que el camió de la brossa fa màgia: s'emporta els residus i els fa desaparèixer.

Crec que hem de continuar avançant cap a la transparència i la millora de l'explicació d'on ve la quantia de la taxa.

Considera que caldria reequilibrar la càrrega fiscal sobre la ciutadania? Per exemple, fent que les empreses que posen productes al mercat assumeixin més costos —amb més SCRAPS, nous impostos sobre fraccions específiques, contribucions vinculades a l'energia renovable generada a partir de residus, o fins i tot una part de la taxa turística?

Totalment. El benefici d'uns pocs descansa sobre els impostos de molts. Al final, quan un construeix una taula i la comercialitza a 5 o 10 euros, descansa sobre un mal ús dels recursos i unes condicions laborals no òptimes i, al final, qui després recollirà i tractarà aquesta taula quan es converteixi en residu serem tots. Per tant, l'empresa ha aconseguit externalitzar bona part dels costos de producció per poder comercialitzar la taula a un preu més baix i aconseguir un major benefici. Això ho hem de revertir.

Les coses han de valer el que valen, d'acord amb els seus recursos, d'acord amb unes condicions laborals dignes i d'acord amb la petjada que deixen al planeta, perquè entre tots i totes no paguem el benefici d'uns pocs.

Entrevista

RESIDUS

ALBERT PLANELL

Director de l'Agència de Residus de Catalunya

Pel que fa als resultats de recollida selectiva, les grans ciutats segueixen sent les que tenen més marge de millora. Quines estratègies proposa l'Agència perquè els municipis puguin avançar cap als objectius europeus del 2035?

Estem desenvolupant la planificació de residus, enfocada a enfortir la prevenció, la preparació per a la reutilització i la valorització material, on l'impuls a la recollida selectiva serà cabdal. Els sistemes de recollida selectiva s'han de transformar en eficients i en això l'Agència continuarà en la línia de suport tècnic i econòmic com fins ara. Això sí, caldrà completar-ho amb nous instruments o incentius econòmics que compensin els municipis que vagin assolint els objectius i que comporti que l'impost sobre l'abocador o la incineració quedi rebaixat amb aquesta compensació.

Els municipis estan realment preparats per afrontar el canvi de paradigma necessari en la gestió de residus? Quins suports oferirà l'Agència per facilitar aquesta transició?

Els municipis van treballant en el desplegament de sistemes eficients (porta a porta, contenidors tancats). Actualment 401 municipis ja ho tenen implantat, segons dades del darrer exercici 2024 (319 porta a porta, 82 amb contenidor tancat). Per tant, ja s'està treballant a nivell municipal i, tal com he comentat abans, incentivarem aquells municipis que vagin assolint els objectius amb un retorn fiscal que comporti que l'impost que paguin per anar a abocador o incineració no se'ls incrementi.

S'ha parlat molt de l'economia circular des d'una vessant ambientalista, però ara que el context geopolític i les actuals guerres comercials posen en crisi l'accés als recursos, quin paper juga l'economia circular en aquest escenari?

L'economia circular hi té un paper molt important. Estem en un moment d'intensitat normativa i de documents estratègics que s'està implementant en els àmbits europeu i estatal. En aquest sentit, s'està desenvolupant normativa europea i estatal que comportarà una gran transformació de la visió dels residus. Entre aquesta normativa hi ha la propera llei europea d'economia circular, que es pretén aprovar a la Unió Europea l'any 2026. Hi ha dos plantejaments, el primer és que davant la manca de matèries primeres en l'àmbit europeu, cal potenciar la reutilització i el reciclatge, allargar al màxim possible la vida útils dels productes i evitar l'exportació de residus/recursos a tercers països. El segon és que cal facilitar l'establiment a Europa d'un mercat interior de residus/recursos, tot evitant la fragmentació normativa i simplificant procediments.

En quin punt es troba el projecte de la nova llei de residus de Catalunya i quins canvis rellevants poden esperar els municipis en la seva aplicació?

L'àmbit on ha d'afectar més els municipis és en la recollida selectiva. En aquest projecte de llei hi destaquen tres coses importants en aquest sentit:

- La primera és que volem que la normativa catalana faci obligatòria la implantació dels sistemes eficients per part dels ens locals.
- La segona cosa que esperem que sigui important, tal com l'hem definida, és que els municipis no hauran de patir davant del dret a la protecció de dades de la ciutadania. La llei estarà adaptada i tindrà clàusules específiques per assegurar que els ens locals no tinguin problemes de protecció de dades quan es fan aquests models que deixen de ser anònims. És evident que quan comencem a individualitzar tenim un risc de vulneració del dret a la protecció de les dades. Cal posar els pilars de com s'ha de fer per no tenir problemes en aquest sentit. Hi haurà més seguretat jurídica i d'aquesta

manera es podrà aplicar una taxa per comportament i poder millorar més la recollida selectiva.

- El tercer canvi és que demanem als ens locals que no es desentenguin de la gestió dels residus quan una activitat comercial contracta un servei privat perquè li faci la recollida selectiva. Està bé que ho puguin fer, però no se'n poden desvincular, i tenen la responsabilitat de fer-ne el seguiment i garantir que la traçabilitat s'està complint perquè veiem que és una part súper important. Tenim una estimació que les activitats comercials són un terç del total dels residus municipals que es generen. Per tant, s'hi ha de posar tota l'atenció.

Davant l'obligació per part de la Llei 7/2022 que la taxa de residus cobreixi el 100% dels costos del servei, molts municipis han augmentat les seves taxes en el darrer any. Això ha generat malestar entre la ciutadania, que sovint té la percepció que tota la pressió recau sobre ells mentre els productors en queden al marge. Quines mesures preveu l'ARC per reequilibrar aquest esforç i fer que les empreses assumeixin més responsabilitat en la gestió dels residus que generen?

Justament en relació amb la qüestió de les taxes, i per relaxar la pressió que han d'assumir els ens locals i la ciutadania de retruc, estem treballant amb el plantejament que hi hagi un retorn del preu de l'impost als municipis que ja compleixin els objectius europeus (2025, 55% de reciclatge, etc.). Això representaria estabilitzar la taxa cada any i suposaria un benefici per als ajuntaments i la ciutadania.

D'altra banda, el cost normatiu europeu s'està desenvolupant en la línia d'augmentar la responsabilitat ampliada dels productors/ores. Hi ha projectes de reial decret que afecten les empreses del sector tèxtil i també del que afecta els residus voluminosos. D'altra banda, recordar que el desembre de 2024 es va publicar el Reglament europeu d'envasos, amb algunes novetats normatives, i des del MITERD estan treballant per incorporar aquestes obligacions a l'ordenament jurídic estatal (modificació RDERE), tenint en compte que s'incorporarà l'obligatorietat de Sistemes de Dipòsit Devolució i retorn per envasos d'àmbit domèstic, ja que no es preveu que es compleixin amb els objectius de recollida selectiva d'envasos lleugers.

“Incentivarem aquells municipis que vagin assolint els objectius, amb un retorn fiscal que comporti que l'impost que paguin per anar a abocador o incineració no se'ls incrementi”

Catalunya ha fet històricament un ús intensiu dels abocadors com a tractament final dels residus, però actualment es troben al límit del col·lapse i la normativa europea obliga a reduir-ne l'ús a un màxim del 10% l'any 2035. Com afronta l'ARC aquest repte i quines infraestructures de tractament final preveu impulsar per garantir el compliment d'aquest objectiu?

Afrontem el repte amb molta il·lusió i amb l'objectiu que es pugui dotar Catalunya de les infraestructures que necessita en els propers 10 anys. Hem previst 25 noves instal·lacions (dues noves plantes de tractament de la fracció orgànica i modernització de les existents, completar el 100% del tractament previ de la fracció resta amb set noves instal·lacions, set nous centres de transferència, etc.). Tenim definit què necessita cada part del territori. Fa pocs dies hem tancat el procés participatiu de revisió del projecte del pla, on s'han pogut fer aportacions per tenir un pla de més qualitat, i a continuació hem començat un procés de socialització per presentar-lo als ens locals a les diverses vegueries del territori. Hem fet una primera sessió per a les comarques de Tarragona, anirem a les comarques centrals, etc. L'objectiu és que aquest arribi al govern abans d'acabar l'any. I en efecte, direm adéu a bona part dels abocadors públics de petites dimensions (entre 13 i 14) a mesura que n'anem tenint la garantia de fer-ho. Hem d'arribar al 65% de valorització material, reduir l'ús de dipòsit controlat al 10% dels residus i el 25% haurà de ser valorització energètica. Actualment, n'és un 19%. És un repte majúscul i ho tenim tot força clar.

ACTUACIONS DE LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA EN L'ÀMBIT DE RESIDUS

Antecedents

Tota l'activitat que la **Federació de Municipis de Catalunya** ha realitzat en els darrers anys ha estat clarament marcada per uns canvis normatius i regulatoris que han afectat de ple la gestió del món local: la Llei 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per a una economia circular, que substitueix l'anterior normativa espanyola de residus després de més d'una dècada (Llei 22/2011, de 28 de juliol), ha establert unes obligacions en l'àmbit estatal que han posat la gestió de residus en primera línia de les preocupacions i ocupacions del món municipal. Més enllà de la transposició de la modificació de la Directiva marc europea de residus amb els ja coneguts objectius de reciclatge del 55/60/65% per als anys 2025/2030/2035 respectivament, la Llei 7/2022 ha imposat unes obligacions de recollida de determinades fraccions i noves mesures fiscals que han modificat clarament

l'escenari previ.

Els municipis catalans, amb 25 anys des de l'inici pioner de la recollida selectiva de matèria orgànica, ja estan acostumats a la presència dels contenidors o bujols marrons per a la recollida separada d'aquesta fracció. També Catalunya, amb 20 anys de recorregut del conegut com a cànon català, ha implantat mesures fiscals ambicioses sobre la deposició en l'abocador (i posteriorment la incineració), amb una evolució dels tipus impositius que, de la mà de l'acord entre la Generalitat i les entitats municipalistes, ha enviat un clar missatge per millorar la recollida selectiva i reduir la fracció a destí finalista. No obstant això, aquesta situació d'avantatge comparatiu, no significa que ja estiguem complint amb els objectius europeus.

L'FMC, al costat dels municipis A Catalunya actualment més del 42% dels municipis tenen implantats models de reco-

llida d'alta eficiència (porta a porta o contenidors tancats), i aquesta necessitat de millora en els models de recollida, especialment dels municipis mitjans i grans, s'ha convertit en un dels grans reptes municipals. En aquest sentit, des de l'**FMC** hem donat suport als municipis, i ho continuarem fent, en totes aquelles consultes i anàlisis comparatives que es requereixen per millorar en un àmbit de gestió tan sensible per a la ciutadania. Una de les determinacions de la Llei 7/2022 que més ha sacsejat la gestió municipal en els darrers temps ha estat l'obligació, a partir d'abril de 2025, de l'existència d'una taxa específica de residus i que aquesta cobreixi el 100% dels costos de gestió, amb l'afegit que la taxa tendeixi al pagament per generació en base al comportament de la ciutadania.

Són molts els municipis que han hagut d'actualitzar la seva taxa, i explicar-la adequadament, en paral·lel en molts casos a canvis i encariments del model i servei de recollida. Des de l'**FMC** hem atès les consultes i les qüestions que ens heu fet arribar i seguim a la vostra disposició per a ajudar-vos a establir un mecanisme fiscal que representa un autèntic repte per al personal tècnic i gestor municipal.

Alguns convenis ja estan en vigor

En paral·lel, un aspecte de vegades inadvertit però que afecta, i molt, els ingressos municipals, ha estat protagonista de molta feina per part de les entitats municipalistes, en especial i de forma molt activa des de l'**FMC**. Es tracta de les negociacions del conveni amb els sistemes de Responsabilitat Ampliada del Productor (RAP).

Després de 3 anys d'intenses negociacions, al 2023 van entrar en vigor els convenis de Residus d'Aparells Elèctrics i Electrònics (RAEEs) i el de piles i acumuladors. Van ser negociacions difícils, però que han permès

obtenir una millora substancial en les obligacions de finançament dels productors en forma de les aportacions que fan al món local. Més recentment, i amb més repercussió mediàtica, ha tingut lloc la negociació del conveni d'envasos amb ECOEMBES, condicionat per un nou marc legal derivat de les noves regulacions europees i recollit a l'RD 1055/2022, de 27 de desembre, d'envasos i residus d'envasos. Es tracta d'unes negociacions que es van iniciar al 2023 i van arribar a un primer acord amb la comissió tècnica negociadora l'agost de 2024, la qual cosa ha permès la signatura formal del conveni el passat mes de març del 2025. La dificultat de la negociació no ha eximit el món local d'assolir millores en el finançament obtingut, especialment en l'àmbit de la recollida selectiva.

Actualment continuem actius en la negociació del nou conveni dels envasos de vidre amb ECOVIDRIO, sense oblidar el seguiment dels estudis i les adaptacions del conveni d'envasos amb ECOEMBES, tot plegat en un context europeu canviant arran del recentment aprovat Reglament europeu d'envasos i altres directives europees que afecten les obligacions dels productors.

Així mateix, els nous sistemes RAP que estan en tramitació al ministeri (tèxtils, voluminosos, matalassos, etc.) han de suposar que el món local deixi de suportar econòmicament part de la gestió d'unes fraccions de residus derivats de productes que algú posa al mercat i consumeix però que actualment acaben sota l'única i indiferenciada responsabilitat municipal. S'esperen negociacions complexes al respecte. En aquest sentit, la participació activa de l'**FMC** en el Pacte de la Moda Circular de Catalunya ha intentat assentar les bases d'una correcta cadena de valor en la complicada gestió dels residus tèxtils i el seu corresponent finançament.

En l'àmbit regulatori estrictament català, ens trobem també en un moment clau, a les portes de la tramitació de la nova llei catalana i del nou pla territorial d'infraestructures de gestió de residus municipals, que marcaran el futur de la gestió a Catalunya durant la propera dècada, amb un conjunt de reptes i obligacions no menors.

Aquesta tramitació ha comptat, i comptarà, amb les corresponents aportacions de l'**FMC** perquè la veu del municipalisme sigui adequadament escoltada i tinguda en consideració.

Els residus constitueixen, des del punt de vista de la gestió municipal, un àmbit no només rellevant i de gran impacte econòmic, sinó d'unes conseqüències, en forma de reptes i oportunitats, de gran significació en un context d'emergències ambientals que ens han de fer replantejar moltes coses

QUI ÉS QUI A L'ÀREA D'ACCIÓ CLIMÀTICA DE LA FEDERACIÓ DE MUNICIPIS DE CATALUNYA

Òscar Sendra
President de l'Àrea d'Acció Climàtica
Alcalde d'Aiguamúrcia

Xavier Fonollosa
Vicepresident de l'Àrea d'Acció Climàtica
Alcalde de Martorell

Òscar Sendra
President de la Comissió del Cicle de l'Aigua
Alcalde d'Aiguamúrcia

David Bote
President de la Comissió de Gestió de Residus
Alcalde de Mataró

Montserrat de la Llave
Presidenta de la Comissió de Medi i Alimentació
Alcaldeessa de Vilafant

Toni Masana
President de la Comissió d'Energia
Alcalde de Vacarisses

Des de la **Federació de Municipis de Catalunya** treballem, entre d'altres:

EN ACCIÓ CLIMÀTICA: Per participar en la revisió de la planificació hidrològica; incidir en la gestió de les sequeres per minimitzar l'impacte als municipis; posar èmfasi en la necessitat de gestió de les xarxes de clavegueram, amb els recursos necessaris; fomentar la sostenibilitat econòmica de la gestió mancomunada de sistemes de sanejament o impulsar la implantació de sistemes d'aigua regenerada.

EN GESTIÓ DE RESIDUS: Per treballar en la nova llei catalana de residus; seguir el desenvolupament de les infraestructures necessàries; a l'RD d'envasos: cobertura dels envasos comercials i industrials gestionats als canals municipals; donar suport als municipis per implantar nous models de recollida d'alta eficiència o aconseguir un consens sobre l'evolució de l'impost de residus abocador/incinerador.

EN MEDI I ALIMENTACIÓ: Per difondre la sostenibilitat i la sensibilització amb polítiques d'educació ambiental; fomentar el disseny de més espais verds i la producció d'aliments més sostenibles o enfortir els espais de gestió d'explotacions agrícoles (parcs agraris i similars).

EN ENERGIA: Per fomentar la transició energètica i avançar cap a la substitució d'energia d'origen fòssil per energies renovables; impulsar un full de ruta de l'economia circular a Catalunya en matèria energètica; impulsar ordenances que afavoreixin l'autoconsum compartit d'energia fotovoltaica i la descarbonització i la millora energètica del petit comerç local o impulsar comunitats energètiques locals entre el teixit associatiu i industrial.

ANALITZEM EL PLA D'INFRASTRUCTURES DE PREVENCIÓ I TRACTAMENT DE RESIDUS

En una jornada celebrada el 4 de juliol a la seu de la **Federació de Municipis de Catalunya** diversos electes i tècnics i tècniques locals van debatre aquest pla, presentat per representants de l'Agència de Residus de Catalunya, que serà el full de ruta per a la millora de les infraestructures públiques de residus a Catalunya en la propera dècada. L'objectiu és avançar cap a un model més eficient i sostenible, amb el foment de la prevenció, la recollida selectiva i el tractament adequat dels residus, d'acord amb els objectius europeus d'economia circular.

Va inaugurar la jornada el president de l'**FMC**, David Bote, que també és president de la Comissió de Gestió de Residus de l'**FMC**. A continuació, Albert Planell, director de l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), i Josep Simó, director de l'Àrea d'Infraestructures de l'ARC, van presentar la proposta del Pla d'infraestructures de prevenció i tractament de residus.

Aquest pla representa una transformació profunda i estructural del model de gestió de residus municipals a Catalunya i marca objectius ambiciosos per al 2035, en com-

pliment de les normatives europees; d'una banda, la reducció del dipòsit controlat de residus a menys del 10%, que avanci cap al tancament progressiu dels abocadors; i, d'altra banda, l'assoliment d'un mínim del 65% de valorització material del total de residus municipals.

La primera proposta del Pla contempla un conjunt de mesures destinades a millorar la gestió dels residus a Catalunya. Entre aquestes, destaca la creació d'una nova xarxa de Centres de Recursos orientada a fomentar la reutilització, l'ecodisseny, la formació i la reparació. També es preveu un reforç en la valorització material, que impulsi especialment el reciclatge de fraccions com els voluminosos o el tèxtil, així com la millora de la xarxa de deixalleries.

Pel que fa al tractament de residus, s'impulsarà la construcció de dues noves plantes per al tractament de la fracció orgànica i l'ampliació de 13 instal·lacions existents, amb un increment de capacitat de 300.000 tones anuals. A més, s'instal·laran set noves plantes de tractament per a la fracció resta, que suposaran un augment de 200.000 tones anuals, i es renovaran les plantes actuals.

Ho vàrem analitzar en una jornada el 25 de setembre

QUINS SÓN ELS REPTES I LES TRANSFORMACIONS LOCALS EN LA GESTIÓ DE RESIDUS?

La **Federació de Municipis de Catalunya** va celebrar una interessant jornada en la que es va oferir una visió global i concreta dels nous instruments normatius i estratègics que s'estan impulsant a Catalunya en la gestió de residus, es van compartir experiències de

eficients dins del marc dels compromisos europeus de descarbonització i economia circular, regulació i tractament. La inauguració va anar a càrrec del president de l'**FMC** i alcalde de Mataró, David Bote, que va recordar que **"ens trobem en**

eficients vàrem comptar amb Teresa Guerrero, del Departament d'Economia Circular de l'Agència de Residus de Catalunya; Jordi Vilaró, gerent de la Mancomunitat Urgellet, que va explicar l'experiència de la seva mancomunitat; i M. Dolors Colom Baucells

i Dolors Serrat, del Servei de Medi Ambient de l'Ajuntament de Manlleu, que van exposar l'experiència del seu ajuntament. El segon bloc de la jornada va estar dedicat a la regulació i el tractament. Carles Vázquez, director dels Serveis de Neteja

El món local és un actor clau per assolir els objectius ambientals, socials i econòmics dels propers anys

models eficients i es van recollir inquietuds i propostes de les administracions locals. La jornada tenia l'objectiu també d'analitzar els principals reptes i transformacions que afronten les administracions locals en el marc dels compromisos europeus de descarbonització i economia circular. Amb el títol 'Els nous reptes del món local en la gestió de residus', va comptar amb una nombrosa assistència que va tractar sobre els models de recollida de residus

un moment cabdal on es plantegen moltes exigències i reptes als ens locals pel que fa a la gestió dels residus municipals, que ens obliguen a ser molt proactius a l'hora de valorar i aplicar nous models de recollida i de gestió". I va afegir que **"per afrontar tots aquests reptes des de l'FMC hem preparat aquesta jornada, amb ponents d'alta expertesa que ens ajudaran a entendre la complexitat d'aquesta qüestió".**

Per parlar dels models de recollida de residus

i Gestió de Residus de l'Ajuntament de Barcelona va detallar les negociacions amb els SCRAPs; Josep Simó, cap d'Infraestructures de l'Agència de Residus de Catalunya, va analitzar quina és la nova planificació de Catalunya pel que fa al tractament i a les infraestructures; i, finalment, per parlar dels reptes actuals: regulació i planificació a Catalunya, vam comptar amb Albert Planell, director de l'Agència de Residus de Catalunya.

L'emergència climàtica, la necessitat imperiosa d'avançar cap a una economia circular real i eficient, així com les exigències normatives comunitàries, fan imprescindible un replantejament profund de les polítiques públiques en matèria de residus i recursos

En el marc dels exigents compromisos europeus establerts per a l'horitzó 2035, i davant una realitat marcada per crisis ambientals creixents i un context geopolític altament complex que impacta directament en la disponibilitat i gestió dels recursos, ens trobem en un moment clau per al futur de la gestió de residus a Catalunya.

El nostre país es troba immers en un procés de transformació normativa i estratègica

amb la imminent tramitació de la nova llei catalana de residus i recursos, així com amb l'elaboració de la nova planificació territorial en matèria de residus, que han de constituir l'eix vertebrador per a definir les bases d'una gestió sostenible, justa i eficaç dels residus municipals durant la pròxima dècada.

Aquesta jornada va estar concebuda per oferir una visió global però alhora concreta dels instruments normatius i estratègics que

s'estan impulsant, així com per recollir les inquietuds i propostes del món local, actor clau per a l'èxit de qualsevol política de residus. Va ser, doncs, una oportunitat privilegiada per reflexionar conjuntament sobre les transformacions necessàries, les eines disponibles i els nous models de col·laboració que han de permetre assolir els objectius ambientals, socials i econòmics que el moment exigeix.

“La realitat del país és molt diferent i els municipis hem de fer un esforç molt dur i molt complex per aconseguir traslladar i saber explicar molt bé a la ciutadania uns canvis d'hàbits necessaris”

“A més, a Catalunya no estem tractant tots els residus que estem generant i les infraestructures s'han quedat obsoletes, per tant, el focus no només està sobre els ajuntaments, sinó que necessitem unes inversions que donin resposta a les necessitats i als objectius europeus per aconseguir una millor gestió dels residus”

David Bote (FMC)

Podeu descarregar el vídeo de tota la jornada a: <https://ja.cat/uxDds>

Activitat

“A Catalunya generem anualment 3,87 milions de tones de residus municipals, gairebé mitja tona per habitant i any. L'evolució de la recollida selectiva està creixent lleugerament però encara estem lluny de complir els objectius europeus”

“Amb dades de juny de 2025, hi ha 401 municipis catalans amb sistemes de recollida selectiva eficient: els models porta a porta conviuen amb els models eContenidors”

Teresa Guerrero (Agència de Residus de Catalunya)

“En l'experiència amb contenidors tancats i taxa amb pagament per participació de la Mancomunitat de l'Urgellet, hem tingut en compte alguns errors que s'han d'evitar, com creure que tot això és barat, no dissenyar una taxa per participació que es pugui explicar en 60 segons, no contractar personal per atendre les persones usuàries i comprovar dades, o no preveure el vandalisme...”

“Hem aconseguit trencar el sostre de vidre i arribar a un 85 per cent de la població, amb la contractació de subministrament de tancaments i manteniment, amb targetes SIM per enviar dades i amb la dotació a l'administració de més personal per atendre la ciutadania o comprovar el funcionament dels contenidors, entre d'altres mesures”

Jordi Vilaró (Mancomunitat de l'Urgellet)

“Les claus de l'èxit del projecte de canvi de model de la recollida de residus s'han basat en un projecte de ciutat amb consens polític, un disseny clar amb la dotació de recursos (personals i econòmics), un assessorament de professionals, estreta coordinació entre els serveis de recollida i de neteja, adaptar el model a tothom, una bona entesa amb l'empresa adjudicatària, valentia política amb aplicació del règim sancionador des del primer dia, seguiment, educació i sensibilització permanent, formació interna i informació a la ciutadania, tractament de casos singulars, major dedicació de personal, revisió anual necessària i una ràpida resolució de queixes i reclamacions”

M. Dolors Colom i Dolors Serrat
(Ajuntament de Manlleu)

“Estem en un moment clau on tenim en joc decisions estratègiques que afectaran els models de gestió de residus dels ens locals així com la nostra economia”

“Necessitem més estudis, més veu i més influència per poder assolir millors resultats. Hem de ser més conscients de la nostra força junts. I això passa per tenir més recursos, més capacitats i més influència”

Carlos Vázquez (Ajuntament de Barcelona)

“Destaquem que l'any 2023 es van complir els objectius que marca la Llei espanyola 7/2022 de reduir al 2025 un 14% la generació respecte l'any 2010”

“Però el full de ruta cap al 2035 ens marca una reducció de la generació de residus en més d'un 15% respecte al 2010, un increment de la preparació per a la reutilització, un tractament previ del 100% de la fracció resta o una reducció de l'abocament a menys del 10% dels residus municipals generats, entre d'altres. I les propostes del PINFRECAT comporten que l'any 2035 el 90% dels residus municipals siguin preparats per a la reutilització i valoritzats (tan materialment com energèticament)”

Josep Simó (Agència de Residus de Catalunya)

“Ens trobem en un moment de canvi de paradigma: cal deixar enrere el model lineal i avançar cap a una economia circular que prioritzi la prevenció i el màxim aprofitament dels recursos”

“La nova Llei catalana i la planificació territorial ofereixen el marc i les eines necessàries, però el veritable repte serà el desplegament a escala local. L'èxit dependrà de la capacitat de les administracions de transformar les obligacions en oportunitats, implicar la ciutadania i construir un model col·laboratiu i resilient”

Albert Planell (Agència de Residus de Catalunya)

OPORTUNITAT PER CONÈIXER DE PROP EXPERIÈNCIES INNOVADORES EN LA GESTIÓ DELS RESIDUS MUNICIPALS

L'FMC va organitzar, amb la col·laboració del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, una jornada de bones pràctiques en la gestió de residus, amb una visita a la seva planta de recollida selectiva, a Granollers

La **Federació de Municipis de Catalunya** ofereix suport en un tema que preocupa i ocupa a tots els governs locals: la gestió dels residus. Per aquest motiu està realitzant diferents accions que poden ser útils en la presa de decisions dels municipis. Concretament el passat 8 d'octubre va organitzat una visita a la planta de recollida selectiva del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, a Granollers, que va ser una magnífica oportunitat per conèixer experiències d'innovació en infraestructures, especialment en un àmbit tan rellevant com és el tractament de la fracció orgànica (FORM) i la seva transformació en bioenergia (biogàs i biometà), un camí clar cap a la circularitat i la descarbonització que volem per als nostres municipis. La jornada es va desenvolupar en dues parts: una primera expositiva, on es va explicar què és el Consorci per a la Gestió dels

Residus del Vallès Oriental, es va detallar l'experiència amb contenidors amb control d'accés i es va presentar la planta de tractament de fracció orgànica.

En aquesta presentació, va intervenir el president de l'Àrea d'Acció Climàtica de l'FMC i alcalde d'Aiguamúrcia, Òscar Sendra; el president del Consorci i alcalde de Montmeló, Pere Rodríguez; el gerent del Consorci, Ignasi Valls; i la directora de l'Àrea de Tractament del Consorci, Vanessa Abad. La segona part de la jornada va consistir en una visita a la planta, es van recórrer les instal·lacions i se'n va explicar el funcionament.

Tal com va recordar Òscar Sendra, la visita va suposar una ocasió per conèixer experiències de recollida amb contenidors tancats i identificació d'usuari, un model que està demostrant la seva eficàcia per millorar la separació en origen i la responsabilització

ciutadana. I va afirmar també que **“des de l'FMC impulsem aquest tipus d'iniciatives perquè creiem fermament que la transició ecològica només és possible si es construeix des del territori, compartint coneixement i experiències reals entre municipis”**.

Tot i que a Catalunya portem 25 anys des de l'inici de la recollida selectiva de matèria orgànica, queda encara molta feina per fer i els municipis estan fent esforços importants per millorar els seus models de recollida.

Sendra va agrair al Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental la seva col·laboració i la seva generositat en obrir-nos les portes per mostrar-nos la seva tasca:

“experiències com aquesta d'avui ens ajuden a veure que la innovació en la gestió de residus no només és necessària, sinó possible, i que pot esdevenir una eina de progrés ambiental, econòmic i social per a tots els nostres municipis”.

Sense bons resultats de recollida selectiva d'orgànica serà impossible complir amb els objectius europeus

El proper 18 de febrer de 2026 la Federació de Municipis de Catalunya organitza una altra sortida de bones pràctiques. Aquesta vegada serà al Parc Ambiental de Bufalvent, del Consorci del Bages. Estigueu atents i atentes a nova informació!

RESULTATS DE LA GESTIÓ DELS RESIDUS MUNICIPALS A CATALUNYA 2024

La recollida selectiva consisteix a recollir diferenciadament diferents fraccions dels residus municipals amb la finalitat de poder-les reciclar. L'aspecte bàsic és la selecció que la ciutadania i els comerços realitzen dels productes recuperables i que, posteriorment, l'administració s'encarrega de gestionar

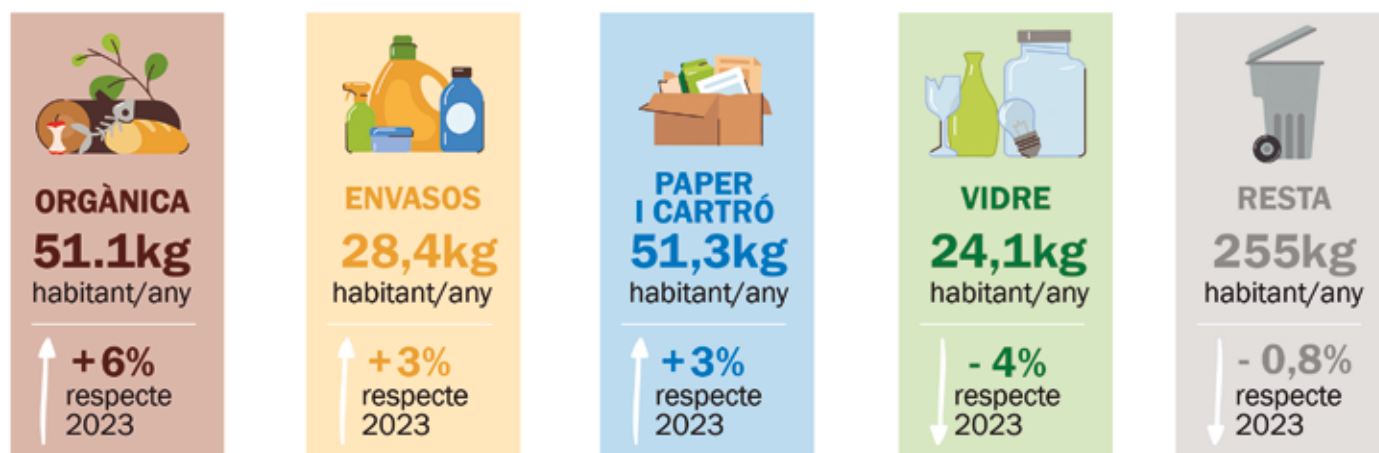
Les dades ens mostren que durant el 2024 es van generar 3,86 milions de tones de residus municipals (representa una variació del 2% respecte l'any 2023), l'índex de recollida selectiva a Catalunya es va situar en un 47,1% i l'índex de reciclatge, en un 39%

47,1%
fem recollida selectiva

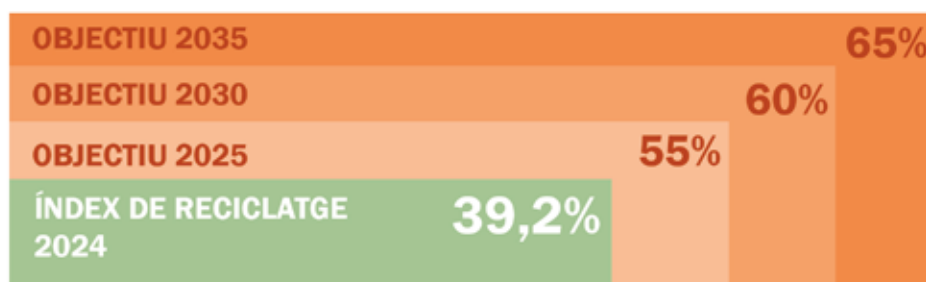

La recollida selectiva de residus a Catalunya representa anualment:

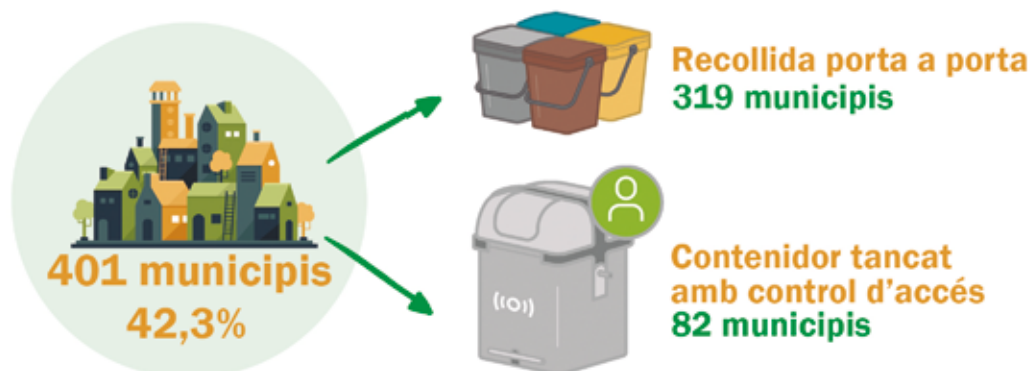

L'objectiu és disminuir el percentatge de fracció resta i, per tant, incrementar el de recollida selectiva d'orgànica, paper i cartró, envasos i vidre.

COMPLIMENT DELS OBJECTIUS DE RECICLATGE DE LA UNIÓ EUROPEA

NOMBRE DE MUNICIPIS AMB MODELS EFICIENTS DE RECOLLIDA SELECTIVA A CATALUNYA

Malgrat això, encara necessitem millorar més, amb avenços en la recollida a ciutats mitjanes i grans, amb infraestructures que substitueixin l'abocador en el tractament final i amb obligacions per als productors i sistemes de responsabilitat ampliada per tal d'alleugerir una motxilla municipal que pesa massa

Bones Pràctiques

Ajuntament de Tiana

BIBLIOTECA DE LES COSES

La Biblioteca de les Coses és un espai on s'ofereix un model de consum col·laboratiu, basat en el consum compartit d'objectes i pensat per satisfer les necessitats de la ciutadania en general. Va ser un dels projectes guanyadors dels pressupostos participatius del 2022 i funciona a ple rendiment des del 2023.

Es tracta d'un espai de préstec d'objectes que les persones fan servir només de tant en tant, amb la qual cosa no fa falta tenir-los a casa sinó que es poden compartir. Per exemple, estris de bricolatge i jardineria, oci i aventura, neteja i llar o d'oficina.

La gent també pot portar objectes que tingui a casa i que ja no faci servir. No cal que sigui maquinària, poden ser electrodomèstics o fins i tot cadenes de rodes, equips de música, taules, objectes per a infants..., que estiguin en bon estat i que ja no es facin servir.

Entra al catàleg, busca el que necessites, demana-ho en préstec i vine a buscar-ho. Un cop ho hakis fet servir, ho tornes i ja està!

Els préstecs són d'un període de temps concret i poden, o no, tenir un preu simbòlic que permeti cobrir algunes despeses bàsiques del servei, com el personal d'atenció, les reparacions i el manteniment o la compra de nous objectes.

Els objectes que es deixen en préstec, o bé els ha comprat l'ajuntament o bé s'han recollit a partir de donacions que veïns i veïnes de Tiana han fet directament amb la finalitat que passin a ser objectes de la biblioteca.

Mancomunitat Penedès-Garraf

ESPAI COM NOU: UN OBJECTE REPARAT, DE SEGONA

L'Espai Com Nou és un innovador centre de recuperació i reutilització de productes impulsat per la Mancomunitat Penedès-Garraf que permet recuperar materials en bon estat dipositats a les deixalleries. El projecte neix en el marc del nou contracte de gestió de les deixalleries fixes i mòbils de la Mancomunitat Penedès-Garraf, que dona servei a 25 municipis de les comarques de l'Alt Penedès i el Garraf, i que garanteix així un ampli abast territorial i un elevat impacte social i ambiental.

Aquesta pràctica introdueix l'"R" de la reutilització en la gestió de residus que realitza la Mancomunitat, i promou que materials en bon estat provinents de les deixalleries puguin tenir una segona vida i evitar que esdevinguin un residu. Alhora, aquest nou equipament facilitarà que la ciutadania pugui accedir a productes reutilitzables que allargaran la seva vida útil, ja que un objecte reutilitzat, reparat o de segona mà equival a un residu no generat.

El projecte ha estat desenvolupat en col·laboració amb l'empresa FCC Medi Ambient, que gestiona les deixalleries i les entitats del tercer sector Formació i Treball i Entrem que aporten el valor de

Ajuntament de Mollet del Vallès

MELMELADA URBANA DELS TARONGERS DE SANTA ROSA

En el marc de la Festa Verda i de la Biodiversitat, l'Ajuntament de Mollet i persones voluntàries del Servei de Rehabilitació Comunitària i Salut Mental de la Fundació Sanitària de Mollet, del Centre Ocupacional del Bosc, de l'Escola Can Vila i del Club Social La Llum, recol·lecten les taronges amargues dels tarongers del carrer de Santa Rosa per evitar-ne el seu malbaratament. Amb el suport del Consorci de Gallecs, l'obrador d'aquest espai rural transforma les taronges recollides en melmelada i en produeix anualment uns 300 pots per entregar-los al Banc dels Aliments de Mollet. Els pots de melmelada es fan arribar a persones en situació de precarietat alimentària de Mollet.

Aquesta iniciativa evita el malbaratament alimentari i afavoreix la prevenció de residus, l'economia circular, l'alimentació sostenible i lluita contra la pobresa. A més, posa en valor la implicació de diverses entitats de l'àmbit social, el Consorci de Gallecs i departaments de l'ajuntament, com els centres cívics, l'IMSD o el departament de Medi Ambient.

Les taronges es transformen en melmelada per al Banc d'Aliments

MÀ O REUTILITZAT, ÉS UN RESIDU NO GENERAT

l'economia social i la inserció laboral. L'Espai Com Nou fomenta la inclusió sociolaboral amb la creació de llocs de treball per a col·lectius vulnerables i també ofereix donacions per a persones que ho necessitin, derivades pels serveis socials dels ajuntaments.

La ciutadania aporta residus o objectes a les deixalleries fixes o mòbils de la Mancomunitat Penedès-Garraf i quan fa el lliurament, ja sigui d'un residu o bé d'un objecte reutilitzable, se'ls segella un val conforme són persones usuàries de la deixalleria.

Amb aquest val segellat es podran dirigir a l'Espai Com Nou per

escollir entre els productes exposats, seguint el protocol d'ús i les taules d'equivalències i limitacions. Hi trobaran una àmplia varietat de productes, com ara petits electrodomèstics, mobiliari, productes per a nadons, parament de la llar, bicicletes, patinets o joguines.

Un cop escollit el producte, caldrà passar pel taulell, emplenar el document corresponent i es segellarà el val en l'apartat Com Nou. Després de fer una aportació a la deixalleria, es tindrà un termini d'un mes per utilitzar els serveis de l'Espai Com Nou.

Centralitza la recuperació i reparació de materials aptes per a un ús de segona mà i alhora facilita a la ciutadania l'accés a aquells productes d'ús domèstic o comunitari mitjançant una zona d'exposició i recollida

L'Espai Com Nou s'inclou en una nova i ambiciosa estratègia, que porta per nom "Donem vida als residus", la qual persegueix la modernització i la conscienciació ciutadana per una millor gestió dels residus municipals a través de les deixalleries fixes i mòbils de la Mancomunitat Penedès-Garraf.

COM RECOLLIR SELECTIVAMENT, GESTIONAR I REUTILITZAR RESIDUS TÈXTILS A NIVELL LOCAL

L'entrada en vigor de la disposició de la Directiva Europea de Residus, que exigeix el tractament selectiu dels residus tèxtils a partir de l'1/01/2025, obliga els governs locals a moure fitxa. D'una banda, habilitant la infraestructura per fer possible la recollida selectiva d'aquest tipus de residus i de l'altra, i potser encara més important, adequant el sistema de tractament de residus per fer-ne una gestió sostenible i aprofitar-ne els avantatges.

L'experiència de regions i ciutats europees que ja han recorregut part d'aquest camí demostra que, si està ben planificat, aquest canvi pot esdevenir una valuosa oportunitat de creació de llocs de

treball, de riquesa i d'inclusió social.

Helsinki, per exemple, té contenidors de recollida selectiva de roba usada des de l'any 2019 a partir dels quals nodreix una xarxa d'organitzacions socials que s'encarreguen de redistribuir les peces que estan en bon estat entre col·lectius desafavorits; la resta de roba es recicla si és possible o s'incinera com a últim recurs.

La Fundació Humana fa 30 anys que gestiona a l'Estat espanyol una potent infraestructura de recollida selectiva de roba (amb contenidors i també amb recollida a domicili) amb finalitats ambientals (la seva reutilització) i socials (inserció laboral de col·lectius vulnerables i una xarxa de botigues de roba de segona mà de preu assequible). Finalment esmentar el cas de l'ONG belga Kringwinkel que amb una xarxa de contenidors de recollida de roba usada i 131 botigues de peces de segona mà promou la reutilització de 84.000 tones de roba/any i genera més de 6000 llocs de treball d'inserció social.

Les lliçons que es desprenen d'aquests projectes de llarga trajectòria mostren que per maximitzar els beneficis (ambientals, econòmics i socials) que es poden obtenir amb l'augment dels residus tèxtils recollits és important crear les condicions adequades.

REDUIR ELS RESIDUS ALIMENTARIS: RECOMANACIONS PER A LES ESCOLES

Els 59 milions de tones de residus alimentaris (131 kg/habitant) que es generen a Europa és una xifra prou eloqüent per demostrar fins a quin punt les mesures que s'adoptin per reduir-los poden contribuir a reduir l'empremta ecològica dels europeus.

Tenint en compte que el 9% d'aquests residus es genera en serveis de restauració, entre els quals s'hi inclouen els menjadors escolars, aquest és un àmbit d'intervenció clau. En aquest sentit el document recull un conjunt de recomanacions per reduir la producció de residus en els centres escolars entre les que destaquen:

- Les de tipus preventiu, com ara fer un càlcul ajustat sobre la quantitat de plats que s'han de cuinar o implicar a la resta d'actors de la cadena de subministrament per evitar el malbaratament d'aliments.
- Les de tipus educatiu i de sensibilització, com ara la projecció de documentals, l'organització de programes de conferències, el càlcul de la quantitat de residus que es generen per saber si les accions adoptades són efectives, l'establiment de reptes o oferir la possibilitat que els aliments sobrants es puguin emportar per consumir a casa.

La influència de les escoles en la conscienciació dels infants i joves fa que aquest sigui un àmbit d'intervenció clau, no només per reduir els residus generats pel menjador escolar i a curt termini, sinó també els de les famílies i a llarg termini.

Descobreix el
BUTLLETÍ DE L'FMC
Les novetats setmanals del món municipal

Vols rebre'l?

<https://ja.cat/20zud>

Federació de
Municipis de
Catalunya

Més informació a **www.fmc.cat**